

Interreg

Greece-Bulgaria

QUALFARM

European Regional Development Fund

Европейската политика за постигане на успешна икономика, основана на данни

Обмен на данни в икономиката

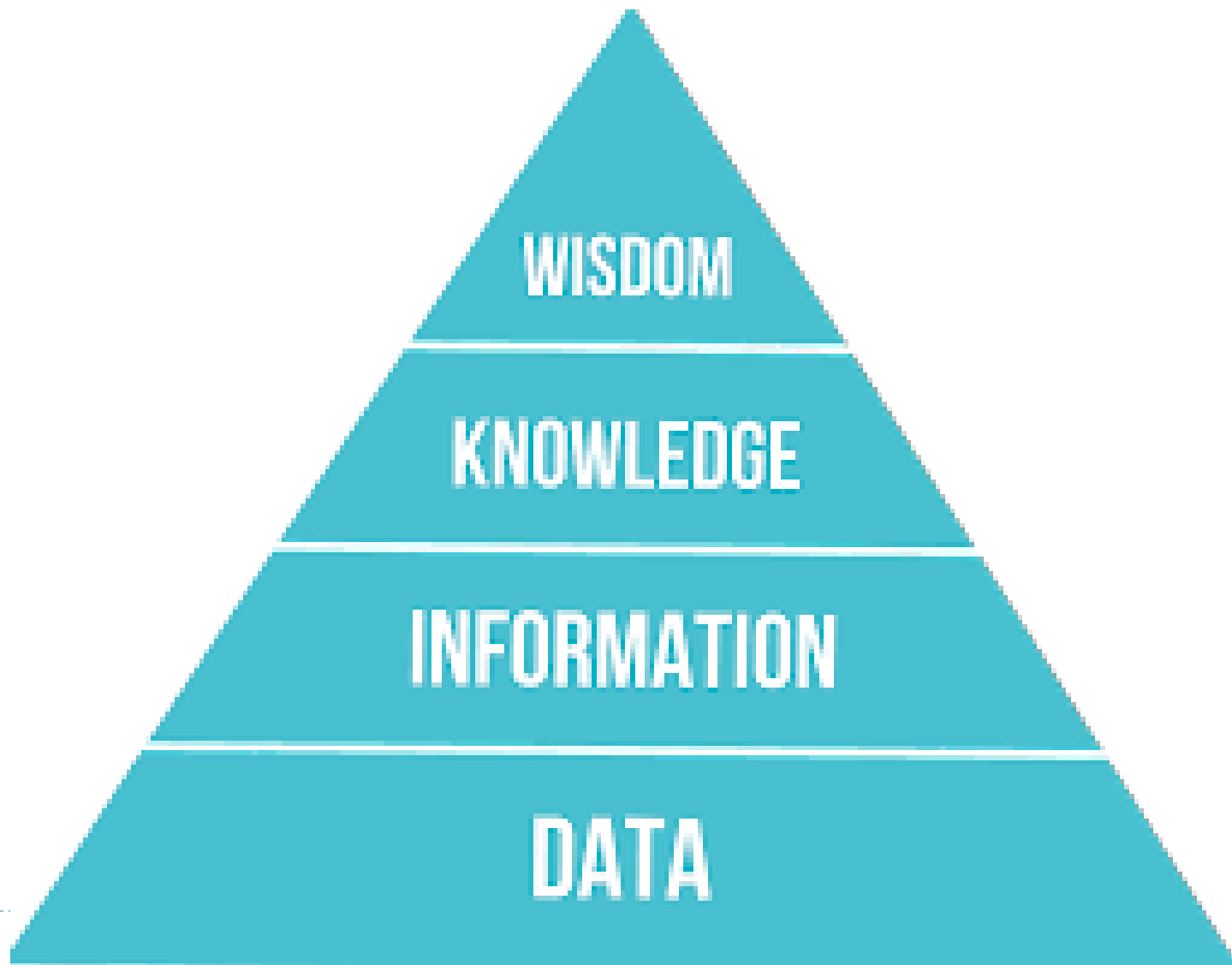
**Съюз за възстановяване и развитие
Хасково 2022 г.**

Преглед на темата

- ▶ Какво представляват данните и защо са ключови за иновацията?
- ▶ Преглед на текущите инициативи на европейско равнище;
- ▶ Разграничение между лични и нелични данни;
- ▶ Данните: един обект, различни режими.

Пирамида на DIKW

Защо сега?

„Големи“ данни

- ▶ Всекидневно създаваме 2.5 квинтилиона байта данни;
- ▶ 90 % от данните, с които разполагаме днес, са създадени през последните 2 години;
- ▶ Обемът на данните се удвоява на всеки 3 години;
- ▶ Интерес към правата върху данните.

Стратегия за цифров единен пазар за Европа

- ▶ Вътрешен пазар на данни... или пета икономическа свобода в правото на ЕС?
- ▶ Катализатор за икономическия растеж, иновациите и цифровизацията на всички икономически сектори;
- ▶ Иновациите, основани на използването на извличане на текст и данни, могат да бъдат възпрепятствани поради неясна правна рамка и различаващи се подходи на национално равнище;
- ▶ COM(2015) 192 final

Как държавите от ЕС могат да използват данните в полза на своите икономики?

Потенциалните ползи от една развиваща се икономика, основана на данни, включват:

- ▶ по-добро благосъстояние на гражданите;
- ▶ нови бизнес възможности и
- ▶ повече иновативни обществени услуги.

Каква е разликата между лични и нелични данни ?

Съществува разграничение между лични и нелични данни – свързани с лицата данни и неспецифични масиви от данни. И двата вида са част от цифровия пазар, но са насочени към различни области и са обхванати от отделни регулаторни разпоредби на ЕС.

- ▶ Данните имат сериозни последици за производствените линии, за взаимодействието между услугите и производството и веригите за създаване на стойност. Това увеличава разпокъсаността на веригите за създаване на стойност.
- ▶ Нарастващият брой стартиращи и разрастващи се предприятия е свидетелство за ключовата роля на данните. МСП до голяма степен зависят от благоприятния международен (европейски) контекст и от финансирането.

Каква е разликата между лични и нелични данни ?

- ▶ Определяната от потребителите икономика е резултат от големите масиви от данни, от предаването на съобщения между машини (M2M) и от свободното движение на данни. Тя генерира сложни продукти и услуги. Всички сектори и всички нива в рамките на дружествата се адаптират към тези промени.
- ▶ Налице са обаче значителни разлики между отделните сектори, както и между големите и малките дружества, и различни позиции на дружествата във веригите за създаване на стойност, променящи се зависимости между дружествата, различни перспективи при производството и обслужването и следователно различни виждания сред предприятията.

▶ За целта те трябва да се управляват умело, както в ЕС като цяло, така и във всяка страна членка.

Основни проблеми, свързани с наличието на големи масиви от данни в селското стопанство:

- ▶ липса на трансгранична координация;
- ▶ недостатъчна инфраструктура и възможности за финансиране;
- ▶ недостиг на експерти в областта на данните и свързани умения;
- ▶ сложна правна среда.

Предлагани решения на проблемите:

- ▶ Създаване на **публично-частно партньорство в областта на големите масиви от данни**, което ще финансира значими идеи относно големите масиви от данни (например в персонализираната медицина и логистиката в областта на храните);
- ▶ Създаване на **инкубатор на данни със свободен достъп** с цел помагане на МСП да създават вериги за доставки въз основа на данни и да използват в по-голяма степен изчислителните облаци (където данните се съхраняват и обработват в отдалечени центрове за данни);

Предлагани решения на проблемите:

- ▶ Предлагане на **нови правила** за собствеността върху данните и отговорността при предоставянето на данни за данни, които се събират чрез технологии за междумашинна комуникация (т.е. всяка технология, която позволява на свързани в мрежа устройства да обменят информация и да извършват действия без ръчна човешка помощ, например за дистанционно наблюдение. В областта на възстановяване на запасите от продукти един автомат за продажба може да информира дистрибутора, когато намалее количеството от определено изделие);
- ▶ Описване на съществуващите приложими **стандарты за данни** за редица области, свързани с големите масиви от данни (например здравеопазване, земеделие, транспорт, околна среда, търговия на дребно, производство, финансови услуги и др.) с цел да се подпомогне създаването на благоприятна среда за обмен на свободно достъпни данни.

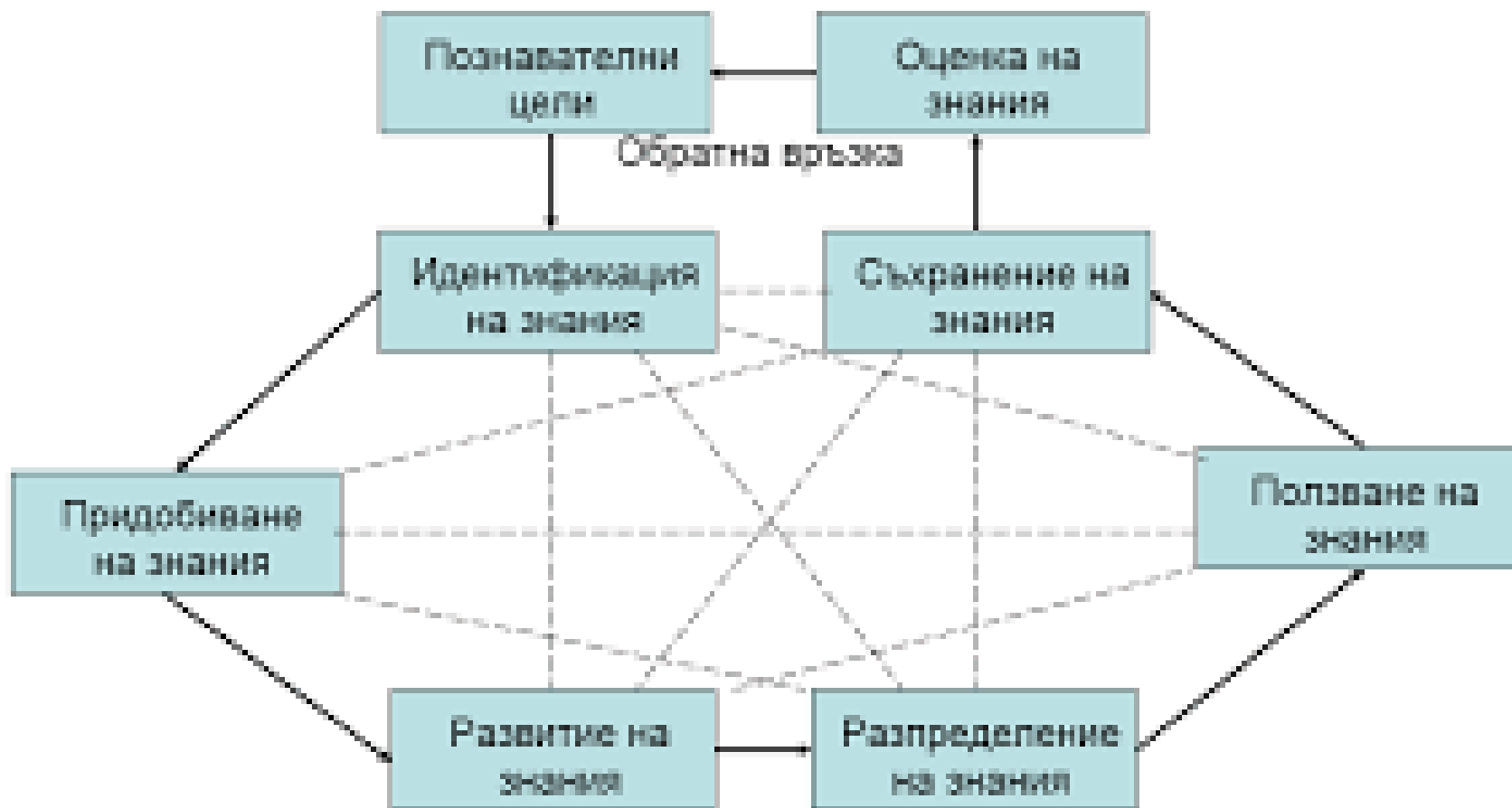

Предлагани решения на проблемите:

- ▶ Създаване на редица **свръхмощни компютърни центрове за високи постижения** за увеличаване броя на квалифицираните специалисти в областта на данните в Европа (свръхмощните компютри са компютри, които обработват данни при много високи скорости);
- ▶ Създаване на **мрежа от съоръжения за обработка на данни** в различни държави от ЕС (това са места, където се обработват данните - като пример за мрежа може да се посочи Европейската мрежа от данни, предназначена за научноизследователската и образователната общност, наречена [Geant](#)).

Управление на знанията

Необходимост

- ▶ Човешката дейност, промишлените процеси и научните изследвания водят до **събиране и обработване на данни в безпрецедентен мащаб**, което стимулира разработването на нови продукти и услуги, както и на нови бизнес процеси и научни методики. В резултат на това се получават масиви от данни, които са толкова големи и сложни, че е трудно да бъдат обработвани със сегашните средства и методи за управление на данни.
- ▶ Високите нива на развитие в областта на технологиите за данни и услуги биха могли да донесат значителни икономически ползи в различни сфери - от здравеопазване, безопасност на храните, въпроси, свързани с климата, ефективно използване на ресурсите до селското стопанство, енергетиката и интелигентните транспортни системи.

Изграждане на по-силна и по-сигурна цифрова Европа

- ▶ С оглед насърчаване на ценностите на Европейския съюз, като свобода и демокрация, и създаване на условия за безопасния растеж на цифровата икономика, ЕС е поел ангажимент да осигури най-сигурната в света онлайн среда.

Стратегията на ЕС за киберсигурността предвижда:

- ▶ партньорства с частния сектор и неправителствените организации или групи по интереси;
- ▶ конкретни действия за защита и насърчаване на правата на гражданите.

Изграждане на по-силна и по-сигурна цифрова Европа

Политиката за киберсигурността в ЕС и в световен мащаб следва да бъде подчинена на **пет принципа**:

1. основните ценности на ЕС (които трябва да се прилагат в еднаква степен както в цифровия свят, така и във физическия свят);
2. защита на основните права, свободата на изразяване на мнение, неприкосновеността на личния живот и личните данни;
3. правото на обществеността на безопасен достъп до интернет и неограничен пренос на информация;
4. демократично и ефикасно управление с участието на всички сектори на обществото;
5. споделена отговорност за гарантирането на сигурността.

Изграждане на по-силна и по-сигурна цифрова Европа

Стратегията се основава на **пет приоритета**:

- ▶ осигуряване на възможност на системите и домейните за **справяне с компютърните атаки или повреди**;
- ▶ **чувствително намаляване на киберпрестъпността**;
- ▶ **разработване на политика за кибернетична отбрана** и изграждане на капацитет във връзка с [Общата политика за сигурност и отбрана](#) (ОПСО);
- ▶ **разработване на промишлени и технологични ресурси**, необходими за киберсигурността;
- ▶ създаване на **последователна международна политика** на Европейския съюз **относно киберпространството** и **насърчаване на основните ценности на ЕС**.

Изграждане на по-силна и по-сигурна цифрова Европа

Предвид международния характер на киберпрестъпността, съгласно стратегията органите на европейско и на национално равнище следва да поемат отговорност, да работят съвместно и да си сътрудничат с промишлеността и академичните среди. Тези органи включват компетентните органи на ЕС и национални органи, които отговарят за:

- ▶ мрежова информационна сигурност ([Агенция на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност \(ENISA/NIS\)](#));
- ▶ екипите за незабавно реагиране при компютърни инциденти ([CERT-EU/CERT](#));
- ▶ правоприлагането ([Европейски център за борба с киберпрестъпността към Европол - ЕСЗ](#) и [Евроюст](#));
- ▶ отбраната ([Европейска агенция по отбрана](#)).

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА ДАННИ

- ▶ За една добре функционираща и динамична основана на данни икономика, в т.ч. и селско стопанство се изисква **движението на данни на вътрешния пазар да бъде разрешено и защитено.**
- ▶ В бързо развиващ се технологичен контекст безопасното и надеждно свободно движение на данни е важно средство за защитата на **четирите основни свободи на единния пазар на ЕС, залегнали в Договорите (стоки, работници, предоставяне на услуги и капитал).**
- ▶ Свързаните с данни услуги се развиват бързо в ЕС и в целия свят.
- ▶ С ефективен и освободен от бариери единен пазар в този сектор ще се създадат значителни възможности за допълнителен растеж и работни места.

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА ДАННИ

- ▶ **Растежът и иновациите** в основаната на данни икономика, както и изпълнението на трансгранични обществени услуги **могат да бъдат застрашени от бариери пред свободното движение на данни в ЕС**, като например неоправдани изисквания за местонахождението на данните, налагани от публичните органи.
- ▶ С мерките за местонахождението на данните на практика се **въвежда отново цифров „граничен контрол“**. Те варират от изисквания от страна на надзорните органи доставчиците на финансови услуги **да съхраняват данните си локално**, до прилагане на **правила за професионална тайна**, което предполага локално съхранение и обработка на данни, и премахване на регламентирането.
- ▶ Това изисква локално съхранение на архивирана информация, генерирана от общественения сектор, независимо от степента ѝ **на чувствителност**.

Движение на данните

ПРОБЛЕМИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

- ▶ Ограничения по отношение на местонахождението на данните може да възникнат от **правни норми или административни насоки или практики**, които изискват съхранението и обработката на данни в електронен формат да бъде ограничено до конкретна географска зона или юрисдикция.
- ▶ Освен от мястото, където данните се съхраняват физически, сигурността на информацията зависи от множество фактори, като например **поддържането на тяхната поверителност и ненарушимост**, когато данните са на разположение извън съоръжението за съхранение.
- ▶ **Местонахождението на данните пречи също и на по-широкото въвеждане на съхранението и изчисленията „в облак“**. Това би могло да има и по-широко обществено въздействие. Действително, по-ефективното използване на ИКТ ресурсите би могло да допринесе за намаляването на потреблението на енергия и на въглеродните емисии нетно с 30 % или повече.

Достъп до данни и предаване на данни

Разнообразието на генерираните от тези машини и процеси данни предоставя богати възможности за участниците на пазара на данни да прилагат иновации и да използват информацията, извлечена от данните.

ЕС търси начини данните, получени например от датчиците, използвани в модерните земеделски стопанства, да се използват за създаване на приложение за оптимизиране на добивите, а данните, получени от датчиците в светофарите, да се използват за създаване на приложение за управление на трафика или за оптимизиране на маршрутите.

ЕС може да се превърне във водещ модел за подражание за общество, което разполага с данни, за да взема по-добри решения в стопанския и в публичния сектор. За да осъществи тази амбиция, ЕС може да се опре на солидна правна рамка — по отношение на защитата на данните, основните права, безопасността и киберсигурността — и на своя вътрешен пазар с конкурентоспособни дружества от всякаква големина и с разнообразна промишлена база.

Достъп до данни и предаване на данни

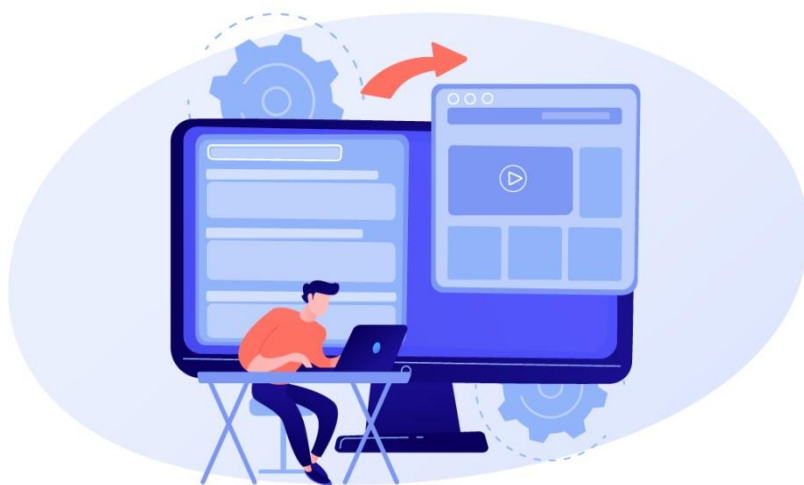
Разнообразието на генерираните от тези машини и процеси данни предоставя богати възможности за участниците на пазара на данни да прилагат иновации и да използват информацията, извлечена от данните.

ЕС търси начини данните, получени например от датчиците, използвани в модерните земеделски стопанства, да се използват за създаване на приложение за оптимизиране на добивите, а данните, получени от датчиците в светофарите, да се използват за създаване на приложение за управление на трафика или за оптимизиране на маршрутите.

ЕС може да се превърне във водещ модел за подражание за общество, което разполага с данни, за да взема по-добри решения в стопанския и в публичния сектор. За да осъществи тази амбиция, ЕС може да се опре на солидна правна рамка — по отношение на защитата на данните, основните права, безопасността и киберсигурността — и на своя вътрешен пазар с конкурентоспособни дружества от всякаква големина и с разнообразна промишлена база.

Данни за благо на обществото

Данните се създават от обществото и могат да се използват освен в икономиката и в борбата с извънредните ситуации, като например наводнения и горски пожари, за осигуряване на хората на по-дълъг и по-здравословен живот, за подобряване на обществените услуги и за справяне с разрушаването на околната среда и изменението на климата и където е необходимо и пропорционално — за осигуряване на по-ефикасна борба с престъпленията.

Цели:

За максимално използване на данните в икономиката и околната среда ЕС води непрекъснат диалог със страните членки на ЕС и създава политики и предпоставки за постигане на следните цели:

- ▶ **Подобряване на достъпа до анонимни машинно генерирани данни:** Чрез споделяне, повторно използване и обединяване машинно генерираните данни се превръщат в източник за създаване на стойност, иновации и разнообразие на бизнес модели.
- ▶ **Улесняване и стимулиране на споделянето на такива данни;**

Цели:

- ▶ **Защита на инвестициите и активите:** При всяко решение трябва да се вземе предвид законният интерес на участниците на пазара, които инвестират в развитието на продукт, да гарантират справедлива възвръщаемост на инвестициите си и по този начин да се допринася за развитие на иновациите. Трябва да се гарантира и справедливо споделяне на печалбите между притежателите на данни, обработващите данни и предоставящите приложение по веригите на създаване на стойност.
- ▶ **Избягване на разкриването на поверителни данни:** С всяко бъдещо решение следва да се намаляват рисковете от разкриване на поверителни данни, особено пред съществуващи или потенциални конкуренти. В тази връзка с него трябва също така да се дава възможност за извършване на правилна класификация на данните преди да се преценява дали определена част от тях може или не може да бъде споделяна.

Цели:

- ▶ **Свеждане до минимум на ефектите на обвързване:** Следва да се вземат предвид неравностойните възможности за преговаряне на дружествата и частните лица.

Перспективи:

През периода 2021—2027 г. Комисията ще инвестира в проект с висока степен на въздействие върху европейските пространства на данни и на федерираните облачни инфраструктури.

Проектът ще финансира:

- ▶ Инфраструктури;
- ▶ инструменти за споделяне на данни;
- ▶ архитектури и
- ▶ механизми за управление за процъфтяването на екосистеми за споделяне на данни и изкуствен интелект.

Той ще се основава на европейското федериране (т.е. взаимосвързване) на енергийноефективни и заслужаващи доверие периферни и облачни инфраструктури (услугите „инфраструктура като услуга“, „платформата като услуга“ и „софтуера като услуга“).

Перспективи:

Той ще обърне внимание на специфичните нужди на предприятията в ЕС, включително на модели за разгръщане на хибридни облаци, които позволяват периферната обработка на данни да бъде без забавяне (от облака към периферията).

Комисията финансира **създаването на общоевропейски, оперативно съвместими пространства на данни** в стратегически сектори.

Пространствата ще включват:

- ▶ въвеждане на инструменти и платформи за споделяне на данни;
- ▶ създаването на рамки за управление на данни;
- ▶ подобряване на наличието, качеството и оперативната съвместимост на данните — както в условията на конкретна област, така и между секторите.

Финансирането също така ще подпомогне органите в държавите членки при предоставянето на набори от данни с висока стойност за повторно използване в различните общи пространства на данни.

Проект „Подкрепа на предприемачеството в областта на вътрешната преработка на качествени селскостопански продукти в областите Еврос, Хасково, Смолян и Кърджали“ (QUALFARM), е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от национални фондове на страните, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014–2020.

Съдържанието на този материал е изцяло отговорност на Сдружение „Съюз за възстановяване и развитие“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява възгледите на Европейския съюз, участващите страни, Управляващия орган и Съвместния секретариат.

Благодаря за вниманието!

Координати за връзка:
гр.Хасково, ул. „Цар Освободител“ 1, ст.2018.
Ел.поща: rdu@abv.bg
тел. 0888805389